

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Atitudinea României.

Sibiu, 10 Noemvrie n.

Domnul ministru-president al României, Ionel I. C. Brătianu, a chemat la sine pe toți deputații și senatorii liberali, cari îi formează majoritatea parlamentară, pe rând, din căte patru cinci județe deodată, pentru a le face comunicări despre situația politică exterană. I-a asigurat, că guvernul român nu e legat, nu are angajamente față de nici una din grupările beligerante, și le-a arătat, că între imprejurările date, singura politică corectă și folositoare pentru regatul român a fost aceea pe care a urmat-o și pe care are de gând să o urmeze și în viitor. Pentru aceasta politică a cerut sprijinul parlamentarilor, cari la rândul lor i-au asigurat de nemărginita lor incredere.

Credem, că lucrul acesta s'a întâmplat în vederea apropiatei deschideri a sesiunii parlamentare, dat fiind, că corporile legiuioare române au să se întrunească în 28 Noemvrie nou în sesiune ordinară în București. Domnul Brătianu voea să se asigure în contra unor eventuale surprinderi, posibile în astfel de zile pline de frâmantă și de agitații, și pipăind bine pulsul țării s'a convins, că țara, prin reprezentanții ei legali, îl aprobă și îl va urma. Țara e cu guvernul, pentru politica guvernului, care, cum știm, e o politică reală, nu e politică aventureasă.

Inainte însă de a întungi la sine domnul Brătianu pe deputații și senatorii liberali, a apărut în ziarele din București un comunicat oficial, din care se poate vedea, cum este politică guvernului român, în prezent și în viitorul apropiat. În comunicat se spuneau următoarele:

«O intervenție armată (din partea României) ar putea urma numai în casul, când vreuna din părțile beligerante ar amenința interese vitale ale țării românești. Trebuie anume subliniat, că nu există nici cea mai mică îndatorire de a sări Sârbiei în ajutor. România nu se simte datoare a apăra pacea dela București față de marile puteri. Armata română nu este mobilisată în sensul propriu al cuvântului. Am luat numai măsuri pentru apărarea noastră, pe cari le vom mai perfecționa la tot casul în mod constant. Este neesact, că ar exista vre-o înțelegere specială de orice natură între România și Italia. Italia se bucură de simpatiile României, cari s'au dovedit încă în anii, când Italia făcea parte din tripla alianță. Tot atât de puțin are România intenții asupra Ardealului, ca și asupra Basarabiei».

Comunicatul acesta, clar și corect în toată privința, va nimici speculațele unora, dar va resfira și indobilele altora, pentru că în el e bine precisată linia de conduită a guvernului din București.

Intervenția armată are să urmeze din partea României numai atunci,

când interesele ei vitale vor fi amenințate! Cine le-ar putea amenința? Puterile centrale la nici un cas, pentru că ele și-au deschis acum drumul prin Sârbia și Bulgaria spre Constantinopol, atât pentru trupe, cât și pentru transportul de muniții. Deci numai Rusia, la adresa căreia va și suna acest pasaj din comunicat.

E corect apoi punctul de vedere al guvernului român în chestia contractului dela București. România n'are să-l apere, pentru că răsboiul actual nu a izvorât din acel contract, ci s'a născut pe urma provocărilor criminale ale Sârbiei, — care acum își primește pedeapsa pentru unelturile ei păcătoase.

E fină, și totuși simțitoare, în fine, dojana pe care o împarte guvernul român Italiei, pentru călcarea contractului de alianță avut cu puterile centrale, spunând, că simpatiile României față de Italia sunt de pe vremea, când ea făcea parte din tripla alianță. Iar pe răsboinicii, conștienți și inconștienți din București, trebuie să-i desmetezească acum de tot declarația categorică a guvernului român, că *n'are intenții asupra Ardealului!*

Pe noi, cei de aici, ne privește în special declarația aceasta din urmă, despre care luăm act cu bucurie și cu mulțumită, căci ea tinde la ușurarea situației noastre, grea din cale afară. Si Dumnezeu ne este martor, că nu din vina noastră...

Criză în Grecia. Intre guvernul și majoritatea parlamentară din Atena s'a născut pe la mijlocul săptămânei trecute conflict, terminat cu demisionarea guvernului presidat de domnul Zaimis. Ministrul de răsboiu ceruse adeca dela cameră votarea unui anumit adaos pe seama ofițerilor sub durata stărilor excepționale, și opoziția, condusă de Venizelos, a prins prilejul pentru a ataca guvernul cu vehemență. Discuția s'a trăgănat până la orele patru din zorile zilei, când guvernul a cerut să se pronunțe camera, dacă are încredere în el și în politica pe care o face, iar rezultatul votării a fost remânerea guvernului în minoritate, cu 33 voturi. Guvernul numai decât și-a anunțat retragerea și a rugat camera să nu țină ședințe până la rezolvarea crizei. Regele Constantin a primit demisia guvernului, dar pentru a da dovezi, că se solidarisează cu guvernul, și în special cu ministrul de răsboiu, l'a numit pe acesta prim-ministrul al seu. Ziamis a fost imbiat apoi de nou cu formarea cabinetului, dar n'a primit invitarea. Știrile ultime venite din Atena ne spun, că în fruntea guvernului grecesc, remas în întregime așa cum era compus mai nainte, a fost pus domnul Skulidis, om incolor, fără direcție pronunțată politică. A existat deci numai Zaimis din guvern. Resortul external și l-a rezervat și e nou ministrul - president, care fusese multă vreme ambasador în Londra. Venizelos, care dispune și acumă de

majoritate în camera Greciei, a declarat, că va sprijini noul guvern, pentru a evita disolvarea camerei. Politica Greciei ramâne deci deocamdată cea veche, — de neutralitate strictă.

Pro memoria.

Prinosul corpului profesoral din Brașov adus memoriei directorului Virgil Onițiu.

Direcționea școalelor secundare gr.-or. române din Brașov a dat următorul comunicat:

Conferența profesorilor dela școalele secundare gr.-or. române din Brașov, ținută în 16/29 Octombrie a. c. la orele 3 d. a., apreciind în toată mărimea sa pierdere ce au indurato ei și școala românească prin trecerea la cele eterne a luminatului, nobilului și neobositului lor director Virgil Onițiu: sufletul și mândria lor, — ca un prinos de adâncă și vecinică recunoștință pentru meritele deosebite ce și-a câștigat în serviciul acestor școale, atât ca profesor, cât și ca director, vreme de 25 de ani, hotărăște în unanimitate următoarele:

1. Să se aranjeze în amintirea regretatului defunct o ședință comemorativă, cu scopul de a evidenția și pentru publicul mare superioarele sale calități și merite, — individualitatea sa.

Executarea acestei hotărâri se încredințează dlor: G. Dima, Dr. I. Blaga și Ax. Banciu.

2. Considerând rara stăruință și munca îndelungată și gratuită depusă de directorul Onițiu într-o înființare, sporirea și administrarea fondului «Mesei studenților», conferența, convinsă că votul său exprimă dorința tuturor celor care au contribuit vîodată la augmentarea acestui fond, hotărăște ca, întregul fond să poarte pe viitor numele: *Masa studenților* — «Virgil Onițiu», rămnând ca toate fondurile speciale să-și păstreze și de acum înainte numele lor și să se administreze și pe viitor separat.

3. Dându-și seama de valoarea ideilor sale pedagogice, care l-au călăuzit în conducerea, perfecționarea și înălțarea continuă a acestor școale, — idei care, din norocire, în mare parte ne-au rămas ca o moștenire prețioasă în educatoarele sale cuvântări, rostite la diferite ocazii de pe tribuna sălei festive, căreia totdeauna a știut să-i dea un nimb sărbătoresc, atât prin avântul idealismului ce vibra în aceste vorbiri, cât și prin forma cuceritoare în care își știa turna ideile sale sănătoase și sentimentele sale noble, — conferența hotărăște, ca toate aceste cuvântări să le adune și să le publice în volum, pe cheltuiala «Fondului Coresi», ca astfel să poată ajunge la îndemâna fiecărui intelectual cu durere de inimă pentru progresul neamului, această oglindă de orientare în viața complexă a școalei românești, cu toate necazurile și defectele ei, dar și cu arătarea căilor și mijloacelor de remediere.

Promovând răspândirea acestor idei, realizările cărora și-a închinat cei mai frumoși ani ai vieții sale atât de fecunde, pregătîm triumful lor și prin triumful lor îi ridicăm cel mai trainic monument, ce se poate ridica unui muritor.

Executarea acestei hotărâri se încredințează dlor: N. Bogdan, Axente Banciu și Dr. Lacea.

4. Va ruga Onorata Eforie școlară, ca aceasta să-i comande, pe cheltuiala sa, la un pictor reputat portretul pe seama sălii festive a școalei. Un al doilea portret al defuncțului său va comanda corpul profesorilor, pe cheltuiala fondului «Mesei studenților», pe seama lăcașului în care e adăpostită această masă, ca toți cei cari beneficiază de ajutorul ei, să aibă neconținut înaintea ochilor pe vrednicul întemieror al acestei instituții umanitare, ca o pildă rară de abnegație și de jertfă pentru alții.

Apel

la colecta caritativă a regimentului de infanterie numărul 64, din Orăștie, inițiată de sergent-major Vasile Jucan.

Mult stimulat nostru fruntaș, domnul Dr. Ioan Mihu, ne trimite spre publicare următoarele:

In zilele din urmă am primit de pe câmpul de luptă din Rusia următoarea scrisoare:

Rusia, 13 Octombrie 1915. Preaonratul domn Dr. Ioan Mihu în Vinerea.

Prin prezenta îmi iau permisiunea a mă adresa către dvoastre cu următoarea rugare și totodată cerându-vă și prețiosul sfat.

Tristele împrejurări în cari ne aflăm astăzi, multele nenorociri și dureri ce au dat peste neamul nostru până în ziua de astăzi, sunt de nedescris. Mai ales acest crâncean răsboiu, care a secerat fără milă mii de sufluri dintre frații noștri. In urma lor curg râuri de lacrimi din ochii desnădăjuiți ai acelor nefericite ființe, cari au ramas în urma lor fără sprijin și măngăiere. Toate aceste nefericiri ne îndură în urmă, și fiecare se gândește cum ar putea să ajute acestor nefericiți. Aceste scene mi-au inspirat în minte ideea, pe care o cred nobilă, întovărășindu-mă cu iubiții mei frați, cari ne aflăm pe câmpul de glorie, ca să adunăm o sumă de bani, înființând un fond pentru acei nefericiți orfani, văduve și pentru acei cari se află în spital și nu sunt apti de muncă, — dacă bunele inimi ale fraților, cari sunt încă acasă, ne vor sprijini și ei spre a ridică acest fond la o sumă mai mare, ca apoi acești nefericiți dela regimentul 64 să poată fi ajutați cu un mic ajutor din acest fond.

Vă rog deci în numele tuturor fraților de aici, să luați această sarcină sub protecția dvoastră conducând-o la bun rezultat. Suma trimisă de cor. 1220 nu e prea mare, dar suntem convinși, că bunele inimi ale fraților noștri de acasă o vor urca la o sumă mai mare, în vederea scopului nobil avut în vedere.

Imi ţin de datorință a aminti cu cătă dragoste și voință și-au făcut datoria toți frații noștri de aici, fără deosebire de naționalitate. Ni-a făcut o mare bucurie, văzând că superiorii noștri atât de bucurioși au dăruit sume frumoase pentru scopul acesta. Le dau cea mai călduroasă mulțumire domnilor superiori pentru binefacerea lor. Pentru aceasta nici noi nu vom deosebi pe unii de alții: vor fi ajutați și Nemți, Unguri etc.

Vă rog deci, după ce veți pune banii la locul lor, să fie chitați în ziarele românești de acasă, ca toți cari au dăruit ceva să vază, cetind ziarele, că banii s'au dus la bună îndeplinire.

Vă rog deci binevoiți a-mi răspunde, că se poate îndeplini ideia noastră și bună e? Cu profundă stîmă;

Vasile Jucan,
serg.-major de ștab, comp. 1/64,
poșta de câmp nr. 43.

Gesehen! 1/64 Feldbaonskmdo. Stabsfeldwebel: Zsukan wurde vom obigen Feldbaonskmdo die Bewilligung ertheilt die Sammlung für «Hilfsfond» einzuleiten. Standort im Felde, 12/10 1915.

Nicolaus Gamber,
Hptm.

Scrisoarea sergentului Jucan precum și suma de 1220 cor. colectată dela voi-nicii din front, vorbește dela sine.

Nu am deci să insist nici asupra frumuseșii, nici asupra utilității inițiativelor sale, ci ceea ce țin să accentuez îndeosebi este: *datoria noastră să dăm ascultare glasului său de chemare*, contribuind fiecare, după putință, la colectă inițiată din partea sa. În acest scop mă simt îndatorat să fac un apel public la inimă caritativă a tuturor acelora, ce se află într-o legătură oarecare, fie chiar și numai sufletească, cu bravii noștri ostași, înrolați sub drapelul acoperit cu nouă glorie al viteazului regiment 64, *aproape curat românesc*. În special rog pe stîmății conducători ai băncilor românești și pe onorata preoțime de pe teritorul de întregire a regimentului 64, să facă fiecare căte o colectă în localitatea sa în scopul amintit, — iar sumele ce vor incurge, fie chiar căt de mici, să le trimită, *până la sfârșitul lunei Noemvrie*, la institutul de credit «Ardeleana» în Orăștie, unde se vor fructifica până va putea urma împărțirea ajutoarelor contemplate.

In speranța, că glasul meu nu va răsună în pustiu, deschid această colectă caritativă cu semnarea sumei de cor. 500 din partea mea.

Vînerea, în Octombrie 1915.

Dr. Ioan Mihu,
proprietar.

Când în mijlocul gloanțelor nimicitoare de vieții, stând în fața morții, vitejii noștri dela front se mai gândesc și la cei nefericiți pe urma răsboiului, la orfanii cei mulți de acasă, și dau tot prisosul lor pentru ajutorarea acestora, cu căt mai mare trebuie se fie datorința celor de acasă de a face acelaș lucru, de a da și ei căt pot pentru acest scop caritativ? Ambele scriitori publicate aci sunt atât de elocvente, încât e de prisos orice altă comentare a lor. Se nu mai aştepte deci nime alte vorbe de îndemn și îmbărbătare, ci se trecem toți la fapte, imitând pe domnul Dr. Ioan Mihu și trimițând obolul cuviințios la adresa dată. Onoarea pe care ne-au făcut-o soldații noștri pe câmpul de răsboi prin actele rari de vitejie, sevărșite pentru tron și patrie, nu o am merită, dacă nu am face și noi pentru ei tot ce putem, ca se dovedim, că suntem mândri de ei. Se jertfim deci pentru scopul indigentat mai sus, toți cei ce putem și căt putem, căci suntem datori să ne îngrijim de cei nenorociți și se aducem jefse pentru ei.

Redacțiunea.

Răsboiul.

La frontul dela răsărit nouele atacuri ale dușmanului au fost respinse. La sud și la sudost de Riga au fost atacurile vehemente, dar Rușii au fost siliți să se retragă cu mari pierderi. Ofensiva rusască poate fi considerată de învinsă și de astădată. Îtarul a fost de nou la front, însoțit de moștenitorul de tron, pentru a și îmbărbăta soldații. Le-a spus, că pre-tutindenea în Rusia se înalță rugăciuni la ceriu, pentru învingerea lor asupra puternicului dușman.

La frontul dela apus Nemții au luat de la Francezi câteva poziții bune. Un aeroplano englez a fost nimicit.

La frontul italian atacurile au mai slăbit. Cele încercate au fost de nou respinse. La Col di Lana dușmanul a luat cu asalt vârful unui munte, dar în spre seară un contraatac al trupelor noastre l-a silit să-l părăscă earashi. Perderile Italianilor, avute în săptămâniile din urmă, sunt foarte mari.

In Sârbia înaintarea trupelor aliata și a celor bulgare se face cu neîntrerupere. Bulgarii au luat în stăpânire Macedonia întreagă și au cucerit și orașul Niš, iar trupele germane au intrat în Krușevăț. Cu ocazia aceasta au fost făcuți prizonieri 3000 de Sârbi. Se pare, că armata sârbească vrea se evite lupta decisivă și se retrage în munți, spre Muntenegru.

Din viața societății „Andrei Șaguna“.

De Dr. Gh. Comsa.

(Urmare.)

Am văzut dară, că în anul 1871, Conferința* se prefăce în societate de lectură, iar ca organ al acestei societăți apără foiașa „Musa“. A trebuit adeca neapărat să i se dea întronizării caracterul unei adevărate societăți de lectură. Să se acest scop să se revăzut regulamentul, să se modifice, iar la promovarea membrului Simeon Popescu societatea a fost pusă sub patronajul I. P. S. Mitropolit Șaguna.

Răgulamentul modificat să se înainteze Preșineratului Consistor spre aprobare, ceea-ce a urmat după a doua revizune din 4 Noemvrie 1872, a Ex. Sale. Cu această ocazie fericul arhiereu Șaguna a scris la finea regulamentului: „Se arroabă cu acestea modificări, 4 Noemvrie 1872. Andrei Ș. p. arch ppv“.

Prin acest regulament să se marcat mai bine șopoul întronizării elevilor și societățea a primit un temei mai solid.

E potrivit să fix z la acest loc un episod interesant, peste care a trecut societatea încă în anul 1872. În acest an societatea de lectură a luat un avant-puner, că pe stînci în seminar se și-a mai mulți clerici cu pregătire de 8 clase gimnaziale și maturitate. Mulțamită acestei împrejurări, societatea a dat un semn laudabil despre nivelul prestațiunilor sale în sedință festivă aranjată cu ocazia întronizării și

nodului arhieicezan. Vesta laudelor asupra tinerimiei a mers până la urechile fericitului mare arhiepiscop și mitropolit Andrei, care din cauza infirmității sanitare nu putuse... participa la conferința societății.¹ Fericul arhiepiscop, care în decursul vieții sale stat de mult să intereseat de tinerime, a chemat la sîre pe președintul de stînci al societății Dr. Ilarion Pușcariu, astăzi arhimandrit și bărbat, frate cultum il numește dîl Iorga, și-i zise: „Mein Schatz! Voiesc să văd și eu producținea voastră, tocmai să cum să petreac în seminar; de aceea Vă rostesc să veniți cu toții la mine la grădina, mâine după amiază la 4 ciasuri și să următi înaintea mea tot așa cum ați făcut în Seminar“.²

Ducându-se cu toții sub conducerea președintelui la grădina adormitului în Domnul mitropolit, c'erlicul de a III. Aron Homzea, astăzi aș mandrit la Hodog-Bodrog. În disertaționea sa despre „Fructele și speranțele vietii noastre constituționale bisericesti“ a început „a enumera cu căldură și elocvență faptele și meritele Mitropolitului asistent“, până ca fericul Andrei „porni să înceapă un plan de-i curgesu și urme de lacrimi pe ambe părți ale obrazului“... „Sufletul lui Șaguna, agitat și rănit de goana ce se purta în jurnalistică română asupra lui, aflat pe un moment odihnă și balzam usurător la manifestaționea solemnă demnă și sinceră a elevilor seminaristă“.³ Programul n'a mai putut fi continuat, ci s'a încheiat cu cântarea în cor a „Horei Unirei“ și Mitropolitul mulțumindu-le, i-a binevenit și i-a dimis cu binețate.

Am văzut din cele exouse, că Mitropolit Șaguna a dat cea mai mare atenție societății elevilor seminaristă, și numai dar numai astfel se explică și recunoașterea tinerimii seminariale față de cel mai bun părinte al ei.

Organizarea societății pe această vreme a ajuns la un stadiu foarte satisfăcător. Aproape în fiecare an se clarificau în cadrele societății cheltile de organizare și se punea pond deosebit pe o lămurire căt mai temeinică a statutelor societății.

Statutele societății în tot anul s'au mai modificate cu unele lucru i de lipsă până la a. 1878, când s'au înaintat din nou la locurile competente, de unde au fost remise cu clausula aprobării.

La început nu era postul de vicepreșident, ei s'a statorit numai în 1872/3. Oficiantii afară de bibliotecar se alegeau numai pe un semestru, iar taxa de membru al societății se plătea mai întâi în rate lunare, anoi semestrale și în sfârșit dină cum se putea, astfel că aproape 200 florini su rămas nelocasati. Această imprejurare nef vorabilă a existat până la 1877/78 când s'a statorit prin statute de fiecare membru taxa de 1 fl., iar membrii comitetului și oficiantii se alegeau pe un an întreg.

In anul 1875/6 s'a făcut un sigil cu chipul fericulului Andrei, iar în anul 1878 chipul său înlocuiește cu o carte și o cruce.

In anul 1876/7 societatea a luat numele de „Societatea de lectură Andrei Șaguna“, asa că a menținut acest nume nealterat până în 1908/1909.

Este de observat, că începând cu anul 1872 capătă o însemnatate de remarcat, căci abia se organizează și se ajută

¹ Revista Teologică a. III. Nr. 9—10 Dr. Ilarion Pușcariu: Un episod din viața societății seminaristă „Andrei Șaguna“ în Sibiu.

² Loc citat.

³ Loc citat.

⁴ Loc citat.

de preșutindeni. Comitetul central din Paris donează o sumă mare de cărți și anume, 76 de volume în limba franceză, cari cuprind scrierile celor mai de seamă scriitori francezi. Protopopul Sibiului, Petru Bădălă, donează 62 de opere în 79 de volume. Dr. Iosif Hodoș ia donat deodată 18 volume și în repetate rânduri căte mai puține. Deosemenea, Asociaționea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român⁴, precum și alți factori, cari mănați de cunoașterea perfectă a însemnatăii chemării oreștești și învățătoresc, și contribuie cu obolul lor la ridicarea spirituală a apostolilor neamului.

Că de apărată a fost societatea noastră de lectură, dovedește și ajutorul de 250 franci, acordat așa, că camera legătoare din România cu adhesiunea guvernului de acolo a prevăzut pe anul 1877 prin bugetul ministerului cultelor pe sumă „societății noastre sumă aceasta din fondul de 1000 lei pentru subvenționarea „societăților de cultură națională din Austro-Ungaria“.

În anul 1878/79 societatea e atât de bine organizată, că e în stare se disciplinizeze pe membri renitenți. De aici încoordon se ocupă atât de partea administrativă, că mai mult de partea spirituală și morală a membrilor ei. În anul 1879/80 vicepresidentul Gherasim Săbău face propunere pentru un început al oratoriei. Găsul de chemare capătă aderență multă, așa că se întrec membrii și mai ales pentru semințele publice ale societății se poartă un interes viv.

Anul 1884 înseamnă un mare progres în mesul societății, căci pe lângă partea literară, bogată, societatea e în stare să doneze cărți populare, așa bunăoară biblioteca din Agârbiciu și gămoaziul din Brad. Cu 3 ani mai târziu membrii societății sunt invitați, să participe la sfintirea monumentului ridicat la mormântul Aron Pumnul în Cernăuți. În cîte un an se simte lipsa unei luerări întreținute, bunăoară în 1888/89, dar en toate acestea societatea până la anul 1893 a progresat stat de mult, că și-a putut ținea cu măndrie jubileul în anul de 25 de ani.

In anul acesta, adepă 1893 în 12/24 Iunie, se ține o săptămână festivă a jubileului de 25 de ani, societatea delă a. 1868, când s'a întrupat în formă concretă doarătul elevilor, prin aprobarea Regulamentului și încreșterea tinerii „Conferințelor“.

Aprăiem după cuvîntă manifestările impunătoare ale jubileului tăut în anul 1893 dar trebuie să-l numim jubileu lăutar, fiindcă prin tinerea lui cu trei ani mai târziu s'a nesocotit muneca clericilor grepați în jurul ziarului „Speranța“ și se prăznuiește luerul ca și cum Societatea de lectură să ar fi înființat astă deodată la anul 1868, ca un Deus ex machina, ori ca Minerva din capul lui Iupiter. Nicăi nu vom fi, că ceva să ar fi născut așa dintr-o dată, fără acțiuni premergătoare.

Că stat mai puțin putem presupune, că societatea unor tineri plini de dorințe aspirații să ar fi putut înjigheba deodată. Că în anul 1865 nu erau grupați toți elevii seminaristă, aceasta nu e un dreptar, că ei nu ar fi putut munci și nu ar fi putut să fie peatru die capul unghiului pentru societatea, care mai târziu s'a organizat mai bine ca la început.

Cum însă jubileul să aținut în anul 1893, vom săptăna pe scurt prestațiunile dovedite cu acel prilej de elevii seminaristă.

(Va urma.)

Liniște.

Pe bancă.

Dar vueltul slăbește, cu 'ncetul dispare, Mai văd o lumină, străluce de departe, Incet se 'ntunecă 'n dos de coline. Schintei spulberate se clăină 'n aer, Tăcerea e largă, în largă câmpie Perdut stau pe gânduri, zefirul adie, Incep iarăși visuri: bruneta, ochi negri Si dulcii fiori din blanda-i privire Li simt și acum.. Un cântec de fluer... Pleoapele's grele.... E liniște dragă.

21 Iunie 1897.

In odaie.

Si-i liniște 'n casa întreagă, Tăcere. In gând aud dulcea ei șoaptă: «In sările albe văd chipul tău dulce Pe ceriuri lucind, drag luceafăr». Si glasul mă fură, se 'nchide pleoapa Si-o văd zimbioare cum vine-aplecătă Spre mine... și'n brațe o prind... și'o sărut. Si'am stat așa ca s'o visez mai bine, Incet din suflet chipul se desprinde, Se pierde... și s'a dus... ridic pleoapa E lumină... sunt pe lume.

5 Iulie 1897.

Ales. Bogdan,

FOIȘOARĂ.

Din productele literare ale lui Alecsandru Bogdan.

Părintele Dr. Sebastian Stanca, paroh în Sebeșul-săesc, ne a trimis spre publicare câteva poezii, scrise de mult regretatul Dr. Alecsandru Bogdan, pe vremea când era încă student la gimnasiul din Brașov. Poesiile sunt următoarele:

Fantomă.

E iarnă 'n pădure, e iarnă 'n sat
Si oameni grăbiți trec pe stradă
Si albul stă 'n masse, în lung și în lat
Văd fără iluzii: zăpadă.

Si vântul o svărle cu furie 'n laturi,
Omătul grămezi se adură
Si strada-i pustie și ziua se pleacă,
Iar cîni hăulesc la lună.

O albă cocioabă în nea îngropată
N'aruncă fumul spre cer.
O fată blondină în ușă apare.
Iar luna și stelele pier,

Nebuna pornește în fugă pe câmpuri,
Desculță cu părul în vînt,
Dar vântul își umflă vîntrele albe
Șo'ngroapă în albul mormânt.

Un vîfor sdobește coliba bolnavă
Șo' duce departe în vale.
De căteori noaptea, acea furtunoasă,
Se'ntoarce în vechea ei cale,

O umbră răsare 'n troenele albe,
Fantoma nebunei plângând
Iși strigă iubul chemându-l pe nume
Ș'aleargă pe câmpuri și pieră curând.

6 Oct. 1895. Alecs. Bogdan.

Cerșitorul.

Pădurea-i tăcută și vântul adie
Si clatină frunza pe codrul

NOUTATI.

Desertarea din armată. Numărul mai nou al foii oficiale a comitatului nostru conține publicația comisarului Betegh, primită dela comandă de hovizei din districtul Clujului, cu report la desertarea de hovizei și gloșă din trupele ce-i aparțin. Desertarea, se zice în publicație, este crima cea mai de ocăru pentru un ofițer; fiecare să se ferească de această crimă, cu atât mai vîrtoș că dacă cineva a desertat și nu se întoarce îndărăt la trupe de bunăvoie, ci este prins, pe temeiul §-ului 193 din codicele penal are să fie impuscat conform legii martiale. Publicația aceasta se aduce la cunoștința întregii populații din comitat să rea a se conforma întocmai.

Parastasul Andronic. Eri, Luni, fiind sărbătoarea mucenicului Dimitrie, s'a celebrat parastas festiv în biserică patronetă din Sibiu, suburbii Iosefin, într-o vecină odișoă a suflatului fondatorului Demetru Andronic, cel care întreaga avere a lăsat-o drept fundație pentru ajutorarea măstilor, califor și uceniciilor meseriași români ortodoxi născuti în Transilvania. Parastasul s'a oficiat de preotul I. B. Boiu. Reuniunea meseriașilor sibieni a fost reprezentată la parastas prin președintul ei, Victor Tordășianu.

Universitatea săsescă se întunecă în sesiune ordinară de toamnă în 15 Noemvrie n. r. în Sibiu, sub președinția domnului conte suprem și comes sasesc Frideric Wulff.

Imprumutul de răsboi. Pentru al treilea imprumut de răsboi s'a făcut să biserici la băncile din Sibiu în sumă de aproape optăzeci de milioane coroane.

Canonici noui. Domnul Dr. Ambroziu Chețianu, directorul gimnaziului român din Blaj, a fost numit din partea Majestății Sale, Monahului canonice al Arhiepiscopiei gr. cat. române din Blaj.

Avansari. Domnii căpitanii din armata comună, Frențiu și Manciu, au fost înaintați la rangul de majori. A fost avansat apoi la rangul de maior și eroul nostru legendar, căpitanul Victor Rusu, care a făcut minuni cu soldații săi în Carpați și în Bucovina, băgând groază în Ruși.

Tragerea clopotelor permisă. Pentru comunitatea biserică din dieceza Caransebeșului, mărginăse cu Serbia, fusese opriță de mult tragerea clopotelor, din motive de ordin militar. Acum însă, după ce Serbia sunt alungați departe în interiorul țării lor, motivele opriștei au încheiat și tragerea clopotelor a fost permisă pentru viitor.

Dela comitat. În 27 Noemvrie n. r. se fac alegeri de membri la congregație la două cercuri electorale municipale din comitat. Sibiu și anume, în cercul III Sibiu, unde e de ales un membru, cu mandat până la finea anului 1916 și în cercul Noch, unde e de ales un membru cu mandat până la finea anului 1919. Alegera se încheie la orele 4 d. a. Alegătorii sunt cei trecuți la listele electorale pentru alegerea de deputați la dietă, valabile pe anul 1914.

Comoarele dela Westminster. Din Londra se scrie, că vestele comoare delă abatia din Westminster, pentru a nu fi primăjuite de atacuri seriene, au fost transportate la loc mai sigur. Între comoare se găsesc și scaunul de incoronare al regilor řeției.

Ilustrație și străinătatea. Din cauza militare este opriță, până la alte dispoziții, a trimise în sănătate astfel de ilustrație, care înfățișează orașe din monarhia austro-ungară, sau părți de localități și obiecte importante militare, clădiri însemnate și monumente, căi de comunicație și a. Operătoria această nu se răspunde la comunicăția internă, nici la comunicăția cu Austria și cu Bosnia și Herțegovina.

Moarte de eroi. Prin scris, că Aurel Cărpinișan, locotenent activ în reg. de art. ces. și reg. Nr. 34, posesorul prezentelui lăude "sgură laudis", în urma unei grave răni de sănătate, căzută pe câmpul de răsboi, la frontul rusește, a murit în martie de eroi în soiul Rudolfin din Viena, Luni în 1 Noemvrie n. r., la orele 5. p. m. în etate de 23 ani. În memoria eroului născut și săvădit Mercuri în 31 r. la orele 2 p. m. în cimitirul Central din Viena, după ritualul bisericii orientale, așezat fiind alături de călători tovarăși eroi, care i-au premiers pe calea de glorie a soldatului eredincios tronului și patriei. În veci amintirea lui!

† Augustin Beles, paroh emerit în Simand, dieceza Aradului, după lungi și grele suferințe și-a dat sfîrștel în mâinile Creatorului în 25 Octombrie (7 Noemvrie) la orele 5 a. m. în etate de 72 ani. Rămășițele pământene ale decedatului său au așezat spre odihnă eternă, după ritul sfintei biserici ort. rom., Luni în 26 Octombrie (8 Noemvrie) în cimitirul ort. rom. din Simand, la ora 1 după ameza. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

"De-ar veni pacea!" Ministrul-președintă italiano Salandra a fost de față la punerea pietrei fundamentale a scolei superioare din Milano, unde a trebuit să audă, stat din gura primarului, că și din cardinalul Ferrari, vorbiri, care culminau în fraza: "De ar veni pacea!" Suntem siguri, că în interiorul său Salandra va fi răspuns: "Ce bine ar fi!"

Dieta croată. Din Zagreb se anunță că dieta croată are să se convoace în jumătatea a două a lui Decembrie. Se va desbată bugetul și unul sau două proiecte mai urgente.

Ninsori mari. Pe frontul bulgar a nins neintrerupt cîteva zile. De aceea luptele cu sărbii, în zilele acestea, au fost mai puțin violente. Încolo și să bii, și bulgarii se luptă cu nespusă ură și înverșunare.

Pierderile mari se tăinuesc. O propunere îscălită de peste o sută de deputați italieni pretinde de a guvernă, să păstreze înțările listele oficiale despre pierderile în durată de armată și flota Italiei. Consiliul de ministri a hotărât să respingă cererea deputaților, și anume din motive de "strategie". Cadorna ar zice, că din motive de climatologie.

Restaurarea bisericii. Aviatorii noștri, cum se știe, au aruncat la sfârșitul lui Octombrie cîteva bombe asupra Venetiei. Cu această ocazie s-au făcut stricăciuni în biserică degli Scalzi (a căngărilor desculți), care este una din operele de artă ale orașului zidit pe laguna. Se pare, că italienii au prevăzut bombardarea Venetiei, deoarece au transportat și din biserică degli Scalzi tot ce s-a putut duce. Bombă a patrund prin coneria, a rupt tavanul, unde se găsea frescul lui Tiepolo. Munca de restaurare s'a inceput și va costa cam 40 mii de lire, din care se pot acoperi cheltuielile de rezidire a părților deteriorate în cîldrea bisericii. Frescul lui Tiepolo va putea fi înlocuit cu una de copii de pe tablourile a cestui pictor renomit.

Medic din Paris călătorind prin țara noastră. Zarul Pester Lloyd primește următoarele din București. Profesorul universitar Landolt din Paris petrece de o săptămână în București. Celebrul oculist a făcut o izbutită operație chirurgicală regnă Elisabeta. Înainte cu cîțiva ani a cestui profesor mai fusese în capitala română, chemat de regină, care suferă de ochi și care a dorit și acum să vie operatorul Landolt dela Paris la București. Operația era urgentă, și Landolt nu poate sosii repede, decât călătorind prin Austria și Ungaria. Ministrul nostru dela externe și-a dat imediat învoirea, ca profesorul parisian să treacă prin țară spre România. Landolt a călătorit prin Esteria, Tirol, Viena, Budapest, Brașov și Predeal, având să se întoarcă în patrie pe același drum. Profesorul stă în București la palatul regal și se face să reține orice ocazie de a face declarații.

Sibiu, 3 Noemvrie 1915.

Inștiințarea cerealelor.

Prin telegramă sa din 1 Noemvrie c. Nr. 79.300 Prez. în minister ne roagă să aducem la cunoștință celor interesati următoarele:

Cu provocare la circularul ministerial Nr. 3925 M. E. în cauza înștiințării cerealelor disponibile și a luării lor în societatea pentru trebuințele obștești se ordinește, că

1. din 1 Noemvrie până la 25 Decembrie c. nu are voie nimenea să pună în vânzare grâu, orz mestecat, săcără și ovăz, ci cumpărarea respective vânzarea se face exclusiv prin "Societatea pe acții pentru producție de răsboiu" numită "Had terra est y rē zvē yársasár", sau prin încrezutii săi cari provizori, înainte de începerea cumpărării, cu certificat de legitimare, pe acestea sunt indorați a le prezenta primărci comunale, a ile arăta acestia;

2. aceia dintră producenți cari își vând sau își ofer (imbie) spre vânzare numitei societăți grâu, orzul mestecat, săcără și ovăzul, la răstimpul din 1 Noemvrie până la 25 Decembrie c. primesc pentru produsele lor prețul maximal (cel mai mare), stabilit de autoritate, ear pentru produsele, ce nu s'ar preluat până după 1 Ianuarie 1916, primesc, pentru păstrarea (îrgrijirea) cerealelor, un adaus lunar de căte 20 bani de meja metrică;

3. în zilele din 25—28 Noemvrie c. sunt indorați toți producenții să înștiințeze de cătă cantitate de grâu, săcără, orz, ovăz și de făină disponibilă. La această cantitate se adaugă și cantitatea "ândută", dar necredată. Sunt indorați mai departe să înștiințeze de cătă cantitate au lipsă pentru trebuințele economiei și ale sustinerii cesei, și, după subtragerea acestei cantități, cătă cantitate le prisocște;

4. până la 25 Decembrie c. va să zică și după conscrierea din 28 Noemvrie c. să stă fiecărui în voie și are drept să și vândă, societății amintite sau încrezutilor săi și cu prețul maximal, cerealele de care dispune, cu începere din 25 Decembrie c. însoțită cerealele, ce înlocuiește neapărată pentru economie și pentru susținerea casei, se privesc de rechizitionate, ear producenții sunt indorați a le preda societății cu un preț ce e cu 4 cor. mai mic ca cel maximal de meja metrică.

Este deci în interesul bineprincipat al fiecărui producență să înștiințeze cu grăbire la desnumita societate sau la încrezutii săi, toate cantitățile de cereale ce înlocuiește cantitatea pentru economie și pentru trebuințele casei.

Cum ordinul citat are valoare și pentru fosta, mazarea și lintea disponibile, se pune în vedere, că aceia cari dispun de căte un evant ce trece peste 30 kgr., și pe care nu-l înștiințează până la 25 Decembrie c. societății pentru produse de răsboiu, sau nul adus însă în piată spre a fi vândut pentru consumație, sau nul vând vreunui comerciant din localitate, care să indeleuciște ca vânzarea în mic de răstăioase, săfătă fosa, mazarea, că și lintea disponibilă se reținează cu un preț ce e mai mic cu 4 cor. ca prețul maximal.

Sibiu, 3 Noemvrie 1915.

Comitetul central al "Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu".

Pant. Lucuța Victor Tordășianu
președinte secretar.

glume de tot felul. Cuprinde și povestea răsboiului dela foceput și până acum, cu multe dintre faptele vitejști ale soldaților români.

Calendarul e înfrumusețat cu 27 chipuri de ale bărbăților noștri fruntași și ale vietelor români, căzuți pe câmpul de luptă.

E cel mai notiv, ca dar pentru soldații români sfătuitori prin spitale și pe cam-purile de luptă. Cine voiește să-l aibă, să grăbească a trimite 40 fil. la adresa biroului Asociației în Sibiu.

Cărți și reviste.

Planuri pentru propunerea studiului religiunii gr. cat. rom. în scăale primare și secundare. Raport către Ordinariatul episcopal român gr. cat. de Lugos, de Dr. Nicolae Brâzneu, paroh în Vulcan. Lugos, 1915. Tipografia "Minerva" George Tăran. — Un volum de 67 pagini. Lucrarea este tipărită pentru cei ce se interesează de cauză cătehzării în țara noastră. Exemplarul costă 1 coroană.

Teatru.

(x) *Eva cea de aur.* tinăra văduvă a unui aurar din veacul al 16-lea, s'ar mărita — smetită pentru moment de fumuri aristocratică — după un conte subțire și fără căpătai. Dar intervine Petru, calafa de aurar, voinic și deștept, care destinește reinceput și cu multă iștețime nepotrivirea fără văduvă brăță de aurar și fără conte desigur și ruinat. Eva nu e numai de aur, ci este și femeie cuminte: se lasă de conte și alege pe calaf.

Comedia aceasta în versuri, de Schöthan și Koppel-Elfeld, este cunoscută din stagiaurile precedente. Această s'a reluat în rolul lui Petru cu un nou actor, eu di Leonard Bowacz dela teatrul Raimund din Viena. Artistul vienez a impus prin joacă intelligentă, înștiințare simpatică și deținere plină de căldură. Dintre ceilalți, cari au jucat și în anul trecut, amintim pe d-goara Losa. — Fumosă vădană este desăvârșită interpretată — măestrul Redl în bună spozitie, di Nelson de astădată prea mult caricaturist în rol de conte.

Astăzi, Miercuri, se dă *Tăranul voios*, operetă de Fall. Joi, în 11 Noemvrie, *Femeia celebră*, comedie.

Note și impresii.

Dovadă. Dintr-o converbire în restaurant:

— Amicul nostru Suge-bute este rău patriot în răsboiul acesta universal...

— Cum să fie rău patriot? Doar de când s'a inceput răsboiul, în fiecare seară i — tun.

Arme vechi. Autoritățile administrative din Rusia, la cererea cercurilor militare, anunță că sănt gata să cumpere de la particulari ori ce poarte militare: rusești, japo-neze, turcești, austro-ungare, fie vechi, fie nouă. Bucata se plătește cu 15 — 20 ruble.

Se vede, că rușii voiesc să se răsboiască de-acum înainte cu arme forte potrivite pentru — muzeu.

Nu i scăpare. După informațiile ziarelor italiene, armata sărbătorescă se fereste de a primi luptă decizivă, căci aceasta ar însemna curată și nouă drept pentru Serbia.

Regelile Petru fără țară se va impărtăși de soartă lui Albert fără țară; va trece probabil la Londra, unde sămădoar regi, unul al Serbiei, celălalt al Belgiei, vor putea să-și comunice, — între patru ochi, — sentimentele de via "recunoștință", ce poartă Anglia generoase.

Rătăci. În Turin s'a lăudat un mare corgie didactic al Invățătorilor italieni. În numele guvernului au vorbit secretarul de stat Rosati și senatorul Roffo: și unul, și altul au cerut dela dascălii Italiei, în număr de 80 de mii, să crească învățătură și școlară în urmă împotriva adversarilor actuali, cari sunt "dugmanii civilizației"; să învețe copiii în deosebi a ură cultura germană, care este "legăoul răsboiului universal" și al "relegiunii din Bălgaria"...

Să vede, că prin astfel de rătăci voiesc fruntași italieni să-și astâmpere muștrarea de erget pentru ne mai pomenită tradare ce au săvârșit.

Educăția copiilor își are legile stabilite în curs de multe veacuri.

Nu ua metodă dela Turin, ură, este rodul patimiei nepuțincioase, care n'are nimic d'a face cu pedagogia, ci cu psihiatrie. Lombroso are nou material.

Calendarul Asociației

pe anul viitor 1916.

A existat de sub tipar și se ține de vânzare la Biroul Asociației în Sibiu (Nagy szeben) strada Ș. Guna Nr. 6 precum și la toate librăriile românești din patrie cu prețul de: 40 fileri.

Vanzătorilor li se dă rabat.

Calendarul Asociației e cel mai ieftin, cel mai bogat și cel mai bine întocmit pentru trebuințele de tot felul ale poporului Român.

Atât sătenii că și soldații români, aflați prin scăale ori pe câmpul de luptă, vor fi în calendarul acesta adevărată desfășurare și filosofie, petrecere și învățătură. Tot felul de povete și rovestiri frumoase din amplările răsboiului.

Pe lângă însemnarea lunilor cu zilele și săbătorile de peste an sunt însemnate după tipic: Evangeliile, glasurile și vocile sacerdostale ale răsboiului. — M'am convins și eu, urmărind corepondențul, că sunt de imracabile drumurile acestea: O cale făcută în Europa de obicei în timp de un an și facută o în Sibiu în doar zile. Drumurile sunt acoperite cu noroi de o jumătate de metru, într-un șuș și o boră făr

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător al II-lea în urma morții învățătorului Ioan Pulca, la școală confesională gr.-or. română din comuna Dăișoara (Lorgodár), tractul protopresbiteral al Cohalmului se publică concurs cu terminul de **20 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele impreunate cu acest post sunt: 1200 cor. anual, și anume 600 cor. dela Comuna bis., cassa școlii din repartiție și din cassa proprietarilor, restul de 600 cor. are a-l primi alesul dela stat asigurat prin rescriptul Ministerial datto VI/2 Nr. 80786/1913 având cuaificația prescrisă de lege, la cauză și a respins de ajutor din cauza alesului, comuna bis. nu-l despăgubește cu suma de 600 cor.

Cuartier în natură corespunzător în editiul școlii, și relut de grădină 20 cor., un stânjen de lemne de foc tăiate și aduse în curtea școlii.

Invățătorul ales pe lângă celelalte îndatoriri impuse prin lege este obligat să formeze cor cu elevii, să cânte în bis. și se instrueze și școala de repetiție fără altă remunerare.

Concurenții să și înainteze cererile înstruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc gr.-or. al Cohalmului și să se prezinte înainte de alegere la bis. în vre o Dumineacă sau sărbătoare, spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Dăișoara, în 16 Octombrie 1915.

Ioan Mihaila
preot și preș. com.
Nr. 808/1915.

Antoniu Mihaila
inv. penz. ca notar.
(196) 1—3

Cohalm, în 23 Octombrie 1915.

Văzut:
Ioan Berean
protopresb.

Bine cunoscutul salon de modă

Ella László

deschide un curs de croit și cusut pentru dame inteligente. Durata cursului e de 3 luni. Tot acolo se primesc pentru confectionare toatele de dame dela cele mai simple până la cele mai complicate modele.

Anunțările se primesc până la **15 Nov.** a. c. dela orele 8 a. m. — 6 p. m. în Strada Cisnădiei Nr. 17 etajul I. (195) 1—3

Nr. 527/1915. (192) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan pe lângă neputinciosul parch Amos Popescu, din perchia de cl. III-a, Valea Dosului, tractul protopresbiteral al Abrudului, publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt, jumătate din toate venitele parohiei.

Cei ce doresc a ocupa acest post, să și înainteze petițiile instruite conform normelor din vîgoare, în terminul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral și să se prezinte în vre Dumineacă sau sărbătoare la biserică pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Abrud, 12 Octombrie 1915.

Oașcul protopresbiteral gr. or. român al Abrudului în conțelegeră cu comitetul parohial respectiv.

Petru Popoviciu
protopresbiter

Nr. 550/1915 Prot. (193) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a Mușini cu filiale Chibelea, Agard, Maiad, Sard, Sângeorgiu și Veța din tractul Murăș-Oșorheiului devenită vacanță prin strămătarea parohului Dorin Suteu în parohia Sânbenedict cu filia Acoșfalău, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cerile de concurs înzestrăte cu documentele recerute, se vor înainta subscrizorii oficiu, conform §-ui 32 din „Regulamentul pentru parohii”.

Concurenții după prealabila înconștiințare a protopresbiteralui se vor prezenta la biserică în vre Dumineacă sau sărbătoare spre a cânta și predica eventual și a celebra.

Murăș-Oșorhei, 13/26 Octombrie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român în conțelegeră cu comitetele parohiale din materă și filii.

Stefan Russu
protopop.

Anunț.

Să redusă prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopal, dela 5 cor. la **2 cor.**

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**

3. Insemnările unui trecător. Crâmpene din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**

4. Desvoltarea primatului papal și influența lui asupra creștinății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

Librăria arhidiceziană.

In editura comisiunii administrative a Tipografiei arhidicezane a apărut:

Biblia mică

sau

părți alese din sfânta scriptură, testamentul vechi și testamentul nou, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitei Sale Domnului Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericiei ortodoxe române din Transilvania și metropolit al românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania.

Format plăcut 8° pe 272 pagini, cu următorul cuprins:

A. Testamentul vechi.

I. *Întâia carte a lui Moise.* Facerea lumii. Păcatul lui Adam și al Evei. Pedepsa lor. Fădănuța Mesiei. Uciderea de frate a lui Cain. Următorii lui. Vestirea poporului. Facearea corabiei. Poporul se începe. Potopul se sfârșește. Avraam primește în cortul seu pe ingeri, cari îl făgăduiesc fiu din Sara și i-se descoperă perirea Sodomei. Isav și Iacob. Casătoria lui Iacob. Iosif în pismă se vinde de frații săi. Iosif prin talcuirea visurilor lui Faraon se înaltă la cinstea de Voevod. Casătoria lui Iacob în Egipt la fiul său Iosif.

II. *A doua carte a lui Moise. Esire.* Nașterea, creșterea, fuga și casătoria lui Moise. Așezarea mălului Paștilor. Moartea celor întâi școli, începutul esirii. Sevârsirea esirii. Perirea egiptenilor în mare roșie. Moise primește sfintele zece porunci ale lui Dumnezeu. Întocmirea meseriașilor. Serberea Sâmbetei. Tablele legii.

III. *A treia carte a lui Moise. Leviticon.* Sfântirea preoților. Talcuirea celor zece porunci și a altor legi.

IV. *A patra carte a lui Moise. Numerile.* Va-leam vrea se blasphemie pe Israeliteni. Asina lui vorbește. Legea d. spre bunurile de moștenire. Iosif Navi se punte în locul lui Moise povătitor poporului.

V. *A cincea carte a lui Moise. A doua lege.* Repetarea celor zece porunci ale lui Dumnezeu. Moise predă direcțoria sa, și așază pe Iisus fiul lui Navi în locul său. Moartea lui Moise și ce urmează după aceea.

VI. *Cartea lui Iisus Navi.* Israel trece cu urme neudate prin Iordan. Cuprinderea și risipirea cetății Ierihonului.

VII. *Cartea judecătorilor lui Israel.* Vitejia prorociei Deborei, a lui Varac și a lui Iair. Invigerea lui Gedeon asupra lui Madiam. Vitejia, nunta și găcirea lui Samson.

VIII. *Cartea I-a a împăraților.* Înălțarea lui Samuil. Moartea lui Eli și a fiilor lui. Ungeră lui Saul de împărat. Lupta lui David cu uriașul Goliat.

IX. *Cartea II-a a împăraților.* Ungeră lui David de împărat.

X. *Cartea III-a a împăraților.* Casătoria, rugăciunea și judecata lui Solomon. Biserica lui Solomon. Ilie ucide pe preoții lui Vaal.

XI. *Cartea IV-a a împăraților.* Cele cinci minuni ale lui Eliseiu. Neemai se curăță de boală.

XII. *Cartea lui Iosif.* Nenorocirea și răbdarea lui Iosif.

XIII. *Psaltirea.* Cântarea lui David când a scăpat din mâna lui Saul.

XIV. *Pildele lui Solomon.* Lauda înțelepciunii în viața omenească. Lauda muierii muncitoare.

XV. *Ecclesiastul lui Solomon.* Toate și au vremea lor. Mijloacele fericirei.

XVI. *Eremia.* Vedenia despre smochine.

XVII. *Daniel.* Daniel tâlcuște visul lui Navuhodonosor. Scăparea din groapa leilor.

XVIII. *Prorocul Iona.* Chemarea, neascultarea și pedeapsa lui Iona. Rugăciunea lui Iona pentru scăpare.

XIX. *Tovie.* Rugăciunea bătrânlui Tovie, a Sarei și ascultarea rugăciunii lor. Voia din urmă a lui Tovie și sfâtuire către fiul său.

XX. *Iudita.* Iscusitul indemn și bunul sfat al Iudei către bătrânlui poporului. Tăierea capului lui Oifar. Mulțamita Iudei și a poporului ei.

XXI. *Cartea înțelepciunii lui Solomon.* Rugăciunea către Dumnezeu pentru înțelepciune.

XXII. *Cartea înțelepciunii lui Iisus fiului lui Sirach.* Despre ascultarea pruncilor către părinți, și despre adeverăția smerenie. Lauda temelilor bune, și mustărcarea celor rele.

XXIII. *Cărțile Macaveiilor.* Despre nedumneirea și tirania lui Antioch. Despre statornicia celor și pe frați Macavei și a mamei lor.

B. Testamentul nou.

Nasterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nasterea lui Iosif. Intimpinarea Doamnelui. Magia dela ră. Fuga la Egipt. Botezul lui Iosif. Îspătirea lui Iosif. Nunta din Cana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbăognul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Invierea tinărului din Nain. Invierea ieiului lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbuui din nastere. Samarineanul cel indurat. Cina cea mare. Fiul cel rătăcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheiu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Invierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Iosif în grădina Getsimani. Iosif înaintea Arhieerelor. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Iosif.

C. Testamentul nou.

Nasterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nasterea lui Iosif. Intimpinarea Doamnelui. Magia dela ră. Fuga la Egipt. Botezul lui Iosif. Îspătirea lui Iosif. Nunta din Cana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbăognul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Invierea tinărului din Nain. Invierea ieiului lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbuui din nastere. Samarineanul cel indurat. Cina cea mare. Fiul cel rătăcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheiu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Invierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Iosif în grădina Getsimani. Iosif înaintea Arhieerelor. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Iosif.

D. Testamentul nou.

Nasterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nasterea lui Iosif. Intimpinarea Doamnelui. Magia dela ră. Fuga la Egipt. Botezul lui Iosif. Îspătirea lui Iosif. Nunta din Cana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbăognul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Invierea tinărului din Nain. Invierea ieiului lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbuui din nastere. Samarineanul cel indurat. Cina cea mare. Fiul cel rătăcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheiu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Invierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Iosif în grădina Getsimani. Iosif înaintea Arhieerelor. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Iosif.

E. Testamentul nou.

Nasterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nasterea lui Iosif. Intimpinarea Doamnelui. Magia dela ră. Fuga la Egipt. Botezul lui Iosif. Îspătirea lui Iosif. Nunta din Cana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbăognul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Invierea tinărului din Nain. Invierea ieiului lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbuui din nastere. Samarineanul cel indurat. Cina cea mare. Fiul cel rătăcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheiu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Invierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Iosif în grădina Getsimani. Iosif înaintea Arhieerelor. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Iosif.

F. Testamentul nou.

Nasterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nasterea lui Iosif. Intimpinarea Doamnelui. Magia dela ră. Fuga la Egipt. Botezul lui Iosif. Îspătirea lui Iosif. Nunta din Cana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbăognul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Invierea tinărului din Nain. Invierea ieiului lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbuui din nastere. Samarineanul cel indurat. Cina cea mare. Fiul cel rătăcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheiu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Invierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Iosif în grădina Getsimani. Iosif înaintea Arhieerelor. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Iosif.

G. Testamentul nou.

Nasterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nasterea lui Iosif. Intimpinarea Doamnelui. Magia dela ră. Fuga la Egipt. Botezul lui Iosif. Îspătirea lui Iosif. Nunta din Cana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbăognul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Invierea tinărului din Nain. Invierea ieiului lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbuui din nastere. Samarineanul cel indurat. Cina cea mare. Fiul cel rătăcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheiu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Invierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Iosif în grădina Getsimani. Iosif înaintea Arhieerelor. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Iosif.

H. Testamentul nou.

Nasterea lui Ioan Botezătorul. Bunav